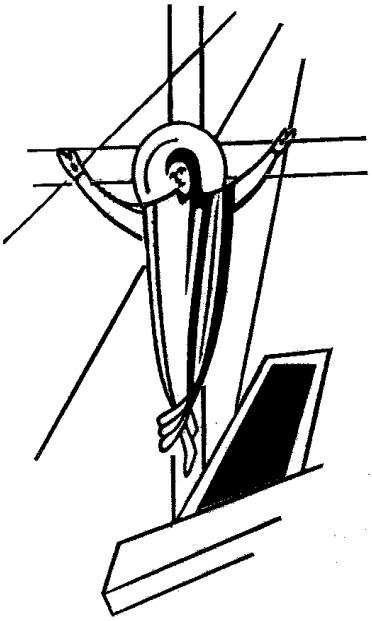
MUSICA SACRA ZPRAVODAJ
Ročník 22 – 2014, číslo 2 – duben

Co znamená, že Ježíš byl vzkříšen?
Znamená to,
že láska Boží je silnější než zlo i sama smrt;
znamená to,
že láska Boží může proměnit náš život,
dát rozkvést oněm pustinám,
které se nacházejí v našem srdci.
Tatáž láska, pro niž se Boží Syn stal člověkem
a sestoupil až na dno pokory a sebedarování,
až do pekel, do propasti separace od Boha,
tatáž milosrdná láska zaplavila
světlem mrtvé Ježíšovo tělo,
proměnila jej a převedla do života věčného.
Ježíš se nevrátil do předchozího,
pozemského života,
nýbrž vstoupil do života Boží slávy
a vstoupil tam s naším lidstvím;
otevřel nám budoucnost naděje.
To jsou Velikonoce...

Papež František
(z Velikonočního poselství 2013)

\+ + +

Milí čtenáři Zpravodaje,
kéž i skrze hudbu svátků smrti a vzkříšení našeho Pána co nejplněji prožijete slavnost našeho vykoupení a svou službou této hudbě pomáháte velikost spásy prožít svým bratrům a sestrám.

Karel Cikrle
Willi Türk
Svatava Baráková
Ondřej Múčka
Jiří Milota

Valná hromada jednoty Musica sacra 2014

"Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý k nám..."

V sobotu 8. března se uskutečnila valná hromada Musica sacra – Jednoty na zvelebení církevní hudby na Moravě v sále Základní umělecké školy se zaměřením na církevní hudbu za účasti asi 40 účastníků. Po úvodní písni *Přijď, Tvůrce, Duchu Svatý* (Kancionál č. 423), kterou na varhany doprovodil Ondřej Múčka, uvítal všechny přítomné předseda MS Willi Türk a následně přednesl zprávu o činnosti MS za uplynulý rok (viz níže). Za dozorčí radu seznámil přítomné s hospodařením jednoty Zdeněk Laudát (viz níže).

Emeritní předseda MS otec Karel Cikrle při diskuzi

V čase vymezeném rozpravě k předneseným zprávám zaznělo, že jednou z možností, kterak uspořit, je snížit počet výtisků Zpravodaje MS v souvislosti s možností většího rozšíření elektronické verze. Byla vyslovena také žádost, aby se všichni přítomní snažili o propagaci vydaných publikací, jejichž prodej je jedním z důležitých příjmů jednoty. Z pléna pak vyšlo v této souvislosti několik podnětů. V bloku informací presentoval předseda MS Willi Türk nově vydaný Varhanní sborníček a všem účastníkům valné hromady jej věnoval jako pozornost. Poté seznámil s vydavatelským záměrem pro letošní rok (Preludia na písně z kancionálu – ke svatým, dotisk rozšířené olomoucké verze varhanního doprovodu kancionálu).

Profesor Jiří Sehnal seznamuje s plánem letošního zájezdu po varhanách

Dále oznámil lokality, ve kterých se uskuteční regionální Sborování a udělení biskupské záštity nad touto akcí. Prof. Jiří Sehnal sdělil údaje o zájezdu po varhanách, kterého by se měli letos poprvé ve větší míře zúčastnit i žáci ZUŠ se zaměřením na církevní hudbu oboru hra na varhany. Na výzvu Jiřího Sehnala informoval dr. Jaroslav Eliáš o aktivitách pražské *Společnosti pro duchovní hudbu*. V jejím plánu je mimo jiné zpracování a počítačová sazba žalmů Bohuslava Korejse, jež budou volně stažitelné z www.sdh.cz.

Jaroslav Eliáš informuje o pražské Společnosti pro duchovní hudbu

Schůze byla zakončena modlitbou Anděl Páně a modlitbou za zemřelé členy MS (mj. také za P. Františka Jindru z Boskovic, který vychoval řadu varhaníků a stál za myšlenkou snadného doprovodu Kancionálu). Poté následovalo neformální setkání při agapé, jež se neslo v duchu písně *V dobrým jsme se sešli, v dobrým se rozešli* (Antonín Dvořák: Moravské dvojzpěvy)…

Karol Frydrych

Zpráva o činnosti za rok 2013

Naše jednota Musica sacra se v minulém roce věnovala obvyklým aktivitám a potřebám.

Členská základna se rozrostla na 533 členů. Noví členové (7) jsou účastníci našeho kurzu v Třebíči a kurzu Katedrálního vzdělávacího střediska v Olomouci. Na základě vlastní žádosti se odhlásili čtyři členové (obvykle starší lidé, např. kvůli zdravotnímu stavu), dva členové zemřeli: p. Petr Mach z Brna, který léta administroval náš web, a p. Alois Moškoř z Ostravy. V modlitbě na ně vzpomeneme při společném Anděl Páně.

Kancelář naší jednoty o patro výš funguje v obvyklém režimu – za to všem, především naší sekretářce Svaťce, dále otci Karlovi, Ondřeji Múčkovi a Jirkovi Milotovi, velký dík!!!

Předseda MS Willi Türk pronáší zprávu o činnosti jednoty

Předsednictvo, které řídí naši jednotu mezi VH, se podle plánu sešlo na pracovním zasedání v únoru, červnu a říjnu.

Zájezd za varhanami se uskutečnil v květnu, tentokrát na Vysočinu. Jednalo se o varhany v Trpíně, Olešnici a Obyčtově. Děkuji hlavnímu organizátorovi p. prof. Sehnalovi, Ondřeji Múčkovi a Jiřímu Milotovi, který podrobně o Zájezdu informoval v článku v našem Zpravodaji. Exkurze se účastnilo přibližně 30 zájemců.

Sborování se podle plánu uskutečnilo ve Sloupu v Moravském krasu. Zúčastnilo se 12 sborů z různých míst v diecézi. Dopolední přehlídku moderoval p. prof. Sehnal, nácviku společných skladeb a jejich následného provedení při závěrečné liturgii se ujal Mgr. Petr Kolař za varhanního doprovodu Mag. Art. Ondřeje Múčky. Z hlediska organizace (včetně zajištění oběda pro všechny účastníky, možnosti návštěvy Sloupsko-šošůvských jeskyní, vytištění památečního obrázku a pořízení videozáznamu) bylo vše vzorně zajištěno místním regenschorim a členem našeho předsednictva p. Martinem Luskou za podpory místního faráře P. Karla Chylíka. Všem jmenovaným velký dík!

Co se týče **Zpravodaje**, vyšel v minulém roce opět 5x. Jako vždy – uvítali bychom více příspěvků z řad členské základny. Podle plánu přinesl loňský ročník seriál článků s teologickým rozborem sekvencí od P. Marcela Puváka. Za křížovky, které se těší značné oblibě u čtenářů, a mnohé příspěvky chci

poděkovat dr. Karolu Frydrychovi. Pokračujeme v notových přílohách se snadnými sbory obsahově zaměřenými na aktuální období lit. roku, na což jsou velmi kladné ohlasy. Jak všichni víte, s mírným zpožděním se nám podařilo v září vydat **zvláštní vydání Zpravodaje**, které je sborníkem k 20. výročí naší jednoty. Děkuji hlavnímu redaktorovi Mgr. Jiřímu Milotovi a také těm, kteří poskytli příspěvky, fotografie a finanční dary.

Svatocecilské setkání, které patří tradičně k zdařilým akcím naší jednoty, proběhlo pod záštitou brněnského biskupa 23. listopadu v katedrále na Petrově. Hlavním celebrantem mše byl generální vikář mons. Jiří Mikulášek. Liturgii doprovodil zpěvem a krátký koncert po jejím skončení zrealizoval třebíčský sbor Musica animata pod vedením Ing. Karla Tomka. Při bohoslužbě zazněly dvě společné skladby: antifona k přijímání „Toto je moje Tělo“ od Františka Fialy a vstupní antifona o sv. Cecílii od Ondřeje Múčky, který také zastával varhanickou službu. V závěru liturgie byla vedoucím Střediska pro liturgickou hudbu předána kvalifikační osvědčení a již tradičně byl prezentován svatocecilský obrázek s kalendářem akcí jednoty na letošní rok.

Jako v minulých letech natočila a odvysílala ze Svatocecilského setkání krátkou reportáž TV Noe. Příjemné pohoštění v prostorách biskupství po programu v katedrále skvěle zajistila naše sekretářka Svatava Baráková se svými pomocnicemi ze Znojma. Všem, kteří mají zásluhu na přípravě a realizaci této organizačně náročné akce, patří dík!

Tříletý kvalifikační varhanický kurz v Třebíči úspěšně pokračuje druhým ročníkem v počtu 63 posluchačů. Na výuce varhan se vzhledem k počtu frekventantů podílí 8 učitelů. Ochotně v tomto s námi spolupracují i učitelé na místní ZUŠ, která dokonce zdarma poskytuje možnost výuky na dvou digitálních nástrojích. Budova třebíčského Katolického gymnázia, kde se konají v aule přednášky teoretických předmětů a kde se také vyučují skupiny začátečníků u elektrofonických nástrojů, je díky vstřícnosti pana ředitele Pavla Kršky skvělým zázemím kurzu. Díky místnímu děkanovi P. Jiřímu Dobešovi, který obvykle zahajuje přednášky duchovním slůvkem a požehnáním, je umožněn bezproblémový přístup k varhanám v kostelech pro potřeby výuky. Třebíčským, i těm ze zde přítomných, kteří se podílejí na bezvadném průběhu kurzu, velký dík.

Z důvodu nedostatku finančních prostředků jsme byli nuceni omezit **vydavatelskou činnost** pouze na vydání již zmíněného zvláštního vydání Zpravodaje k 20. výročí jednoty.

Jedna z věcí, která se nám v loňském roce nedařila, byly **webové stránky** (které by měly být, jak správně nedávno poznamenal o. Karel – vedle Zpravodaje „výkladní skříň“ naší jednoty)**.** Po náhlé a nečekané smrti p. Petra Macha, který náš web léta administroval (o jeho úmrtí jsme se dozvěděli až po jeho pohřbu

koncem září), nastala situace, že nebyly k dispozici přístupové kódy našeho webu (správce serveru, na němž je naše doména www.musicasacra.cz vedena, na naše výzvy nereagoval), a tak jej nebylo možno aktualizovat. Proto blízký spolupracovník našeho předsednictva Bc. Ivo Prchal narychlo vytvořil provizorní verzi, aby bylo možno na stránky vyvěsit alespoň důležité informace o kurzu v Třebíči a pozvánku na Svatocecilské setkání s notami společných skladeb. A v podstatě od té doby, tedy od října, se s webem nic nedělo. Koncem ledna letošního roku se ujal administrování našeho webu student informatiky znojemský farník Václav Muzikář, do stávající provizorní verze byly urychleně doplněny aktuální informace (pozvánka na tuto Valnou hromadu, Regionální sborování, Zpravodaj). Do Velikonoc by měly být spuštěny webové stánky ve zcela nové podobě.

***

Chci Vám mnohým poděkovat za finanční dary, kterými podporujete činnost naší jednoty. Chci Vám poděkovat za to, že se mnozí účastníte našich pravidelných akcí. Chci Vám poděkovat za to, že jste si při všech svých povinnostech a časových nárocích plynoucích z povinností a závazků v rodině, zaměstnání a službě církvi udělali čas a přijeli dnes na tuto výroční valnou hromadu.

Willi Türk, předseda Musica sacra

Výsledky hospodaření za kalendářní rok 2013

Jednota Musica Sacra měla k 1. 1. 2013 aktiva (finanční prostředky, hmotný a nehmotný investiční majetek, pohledávky a zásoby) v hodnotě 1 290 867 Kč a závazky v hodnotě 199 150 Kč. Rozhodující část aktiv (908 180,50 Kč, tj. 70,35%) tvořily zásoby publikací, které jednota v předchozích letech vydala.

Aktiva jednoty k 31. 12. 2013 činila 1 085 044,06 Kč, z toho stav zásob publikací byl 788 596,50 Kč. K uvedenému termínu neměla jednota žádné závazky, veškeré přijaté faktury byly uhrazeny.

Finanční příjmy jednoty v roce 2013 dosáhly výše 364 520,06 Kč. Z toho rozhodující položky byly dary od fyzických a právnických osob, členů a příznivců jednoty, v souhrnné výši 133 685 Kč a příjmy z prodeje publikací ve výši 169 615 Kč. Dalšími položkami byly platby účastníků kurzů, platby účastníků zájezdu za varhanami aj.

Finanční výdaje jednoty v roce 2013 dosáhly výše 453 209 Kč. Tyto výdaje zahrnují úhradu tisku publikace Zpěvy mezi čteními Zdeňka Pololáníka, která

byla vydaná v roce 2012, pořádání kurzů, zájezd za varhanami a další uskutečněné akce jednoty, a dále výdaje spojené s provozem kanceláře jednoty.

Předseda dozorčí rady Zdeněk Laudát seznamuje přítomné s hospodařením jednoty

Dozorčí rada jednoty Musica sacra konstatovala, že v roce 2013 byly výdaje jednoty vynakládány racionálně a hospodárně, účetnictví bylo vedeno správně a přehledně. Úkolem pro předsednictvo, ale i pro všechny členy jednoty, je napomáhat prodeji vydaných publikací, aby se snížením stavu jejich zásob uvolnily v nich vázané finanční prostředky.

Poděkování patří všem, kteří svým darem podpořili činnost jednoty. Bez jejich přispění by se mnohé akce jednoty nemohly uskutečnit. Dar jednotě je položkou, o kterou si může dárce snížit základ daně z příjmu a tedy i výslednou daň z příjmu za kalendářní rok, ve kterém dar poskytl. Tato možnost se týká všech osob, které mají zdanitelné příjmy, tzn. nejen podnikatelů, kteří podávají přiznání k dani z příjmu, ale i zaměstnanců, kteří nemají povinnost přiznání k dani z příjmu podávat. Potvrzení o přijetí daru vystaví paní Svatava Baráková na požádání.

Zdeněk Laudát, předseda dozorčí rady

Při agapé se mimo příjemné pohoštění...

...vzpomínalo...

...a naplánovalo...

... mnohé domluvilo...

...a také se pracovalo.

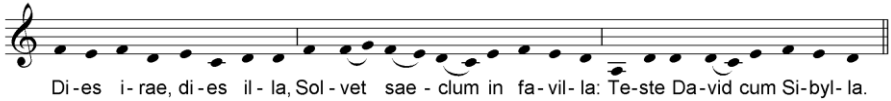
Za fotografie děkujeme Jiřímu Milotovi. Další fotografie najdete na webu Musica sacra.

Co jsou sekvence a jaká je jejich hudba

Druhý vatikánský koncil ponechal jen sekvence 1) *Victimae paschali laudes* a 2) *Veni sancte Spiritus* před *Alleluia.* Přednes sekvencí 3) *Lauda Sion Salvatorem* a 5) *Stabat mater* byly ponechány na vůli kněze. Sekvence 4) *Dies irae* byla ze mše za zemřelé vypuštěna. Nepřísluší nám posuzovat rozhodnutí koncilu. Na jedné straně chápeme, že církev 21. století nechce děsit pozůstalé apokalyptickými obrazy posledního soudu, ale na druhé straně je nám líto hlubokých myšlenek, ve kterých se hříšník dovolává Božího milosrdenství (ve volném překladu):

Králi strašlivé velebnosti,
který dáváš spásu jen z milosti,
spas mne, zdroji laskavosti.
Vzpomeň, drahý Ježíši,
že jsem příčinou tvého žití,
abych nebyl zatracen v onen den.
Ty kterýs odpustil Marii
i zločince vyslyšel,
dal jsi naději i mně.

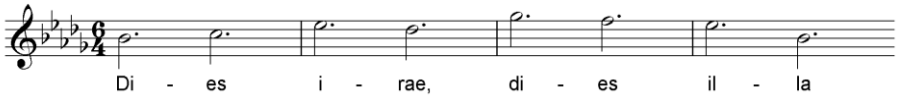
Protože tato sekvence sehrála v dějinách hudby důležitou roli, věnujme jí více pozornosti. *Dies irae* se v tridentské mši za zemřelé pochopitelně zpívala latinsky na chorální nápěv. Po textové stránce jde o báseň dodržující sloky o třech osmislabičných strofách, tedy o stejný model, který v lidové duchovní písni nazýváme obecná nota. Začátek nápěvu je velmi jednoduchý a snadno zapamatovatelný. Kromě toho se úvodní motiv o osmi notách v průběhu celého *Dies irae* dvanáctkrát vrací. Lidem, kteří navštěvovali latinsky zpívané mše za zemřelé, musel být dobře znám.

Motiv *Dies irae* se stal jakýmsi symbolem smrti, který použilo mnoho skladatelů ve svých dílech. Nejznámějším příkladem je asi Fantastická symfonie od francouzského skladatele Hectora Berlioze z roku 1830, kde motiv zaznívá ve větě názvem *Cesta na popraviště*, ve které skladatel líčí vidinu své vlastní smrti.

Jiným příkladem je použití tohoto motivu v opeře *Faust a Markéta* od Charlese Gounoda. Jeho citaci najdeme v první a páté větě druhé symfonie Gustava Mahlera. Nejvíce nás překvapí jeho výskyt u ruských skladatelů např. v symfonii *Manfred* Petra Iljiče Čajkovského nebo v několika symfoniích Sergeje Rachmaninova, u kterých bychom znalost chorálního nápěvu neočekávali. Z toho je patrno, že motiv *Dies irae* zobecnil v celé evropské hudbě jako motiv zániku, definitivního konce a smrti. V tomto smyslu zaznívá původní motiv *Dies irae* také v *Meditaci na staročeský chorál Svatý Václave* od Josefa Suka z počátku první světové války roku 1914.

Zatím co v uvedených případech šlo o doslovnou citaci minimálně prvních čtyř tónů úvodního motivu *Dies irae, dies illa,* skladatelé mší za zemřelé se mu chorálnímu motivu vyhýbali a nahrazovali jej vlastní hudbou. Možná, že stereotyp čtyř stejně dlouhých tónů *Dies irae* zanechal stopu i ve zhudebnění *Requiem* Antonína Dvořáka z roku 1891. Dvořák chorální nápěv *Dies irae* ze své varhanické praxe nepochybně dobře znal. Dvořák sice nepřevzal melodii tohoto motivu, ale zůstal věrný jeho rytmické stránce. Všechny slabiky tohoto verše zhudebnil stejně dlouhými tóny, čímž zůstal věrný jeho rytmu, ale navíc ještě vytvořil melodii, blízkou modálnímu cítění gregoriánského chorálu.

Dies irae svou délkou a obsahem nápadně vybočovalo z ostatních částí mše za zemřelé, což byl nepochybně další z důvodů, pro který jej koncilní otcové zamítli. Když si poslechneme nejslavnější smuteční mše (Gossec, Mozart, Cherubini, Berlioz, Verdi, Dvořák), zjistíme, že Dies irae v nich tvořilo nejdelší a hudebně nejvýznamnější část, jakoby bylo vrcholem celého díla. To určitě nebylo liturgicky správné, neboť, jak jsme už řekli, sekvence měla v liturgii jen jakýsi podružný, dodatečný, vysvětlující význam. Proto je zajímavé všimnout si blíže, jak skladatelé různých dob sekvenci Dies irae zhudebňovali.

Tím se dostáváme k jednomu ze základních problémů liturgické hudby vůbec. Má liturgická hudba jen důstojně, prostě a objektivně přednášet text nebo usilovat o maximální vyjádření jeho obsahu všemi dostupnými prostředky? Zatím co renesanční, přesněji řečeno předbarokní hudba, tento problém neznala nebo její výrazové prostředky na silný výraz emoce nestačily, kolem roku 1600 byl na hudbu položen požadavek vyjádřit obsah textu podobně emocionálně, jak to dokáže např. kazatel.

V běžných příručkách hudebních dějin se tento požadavek klade za zásluhu florentské cameratě, ale jeho pozadí je mnohem hlubší. Pomineme-li důraz tridentského koncilu na jasnost a srozumitelnost liturgického textu při jeho zhudebnění a interpretaci, nesmíme zapomenout na exercicie sv. Ignáce, který vyzvedl význam smyslových představ a citů pro rozjímání o Kristově životě. To vše se pak odrazilo v novém způsobu zhudebňování duchovních textů, zvláště těch, které byly bohaté na emotivně silné obrazy. Ve mši to platilo o Credo, ve smuteční mši hlavně o sekvenci Dies irae. V dalším průběhu hudebních dějin se setkáváme až do současnosti s obojím pojetím: na jedné straně s klidným, střízlivým a vyrovnaným, na druhé straně se vzrušeným, výrazově propracovaným, až divadelně dramatickým. O tom, který typ je vhodnější pro liturgii, se vedly učené spory a posláním našeho příspěvku není soudit, kterému máme dávat přednost. Rozdíl mezi oběma pojetími však existuje v liturgické hudbě stále a dá se ukázat jednoduše a srozumitelně na srovnání Pane, smiluj se. Zatím co první typ představuje zhudebnění P. Karla Břízy (Kancionál 503), druhému typu odpovídá spíše zhudebnění Zdeňka Pololáníka (Kancionál 505).

Kdybychom sledovali způsob, jakým skladatelé v různých dobách zhudebňovali Dies irae, setkali bychom se s oběma výše naznačenými způsoby. Ještě v 17. století, které bylo našemu liturgickému cítění bližší než století 18., byl text této sekvence především dlouhou básní, která musela být rychle odzpívána. Proto se tu jednotlivé verše nebo jednotlivá slova neopakovala a skladatel se nezdržoval výrazovým nebo popisným zpracováním jednotlivých obrazů. Takto pojal *Dies irae* ve své *Missa pro defunctis* z roku 1654 i Adam Michna z Otradovic. Jeho rekviem ze sbírky *Sacra et Litaniae* je asi první rekviem z pera českého skladatele vůbec. Výrazové, programní zhudebnění sekvence se objevilo spíše až v 18. a 19. století. Zde někdy narostlo *Dies irae* až do obrovských, pro liturgii neúnosných rozměrů. Některé mše za zemřelé byly napsány k pohřbům panovníků nebo význačných uměleckých osobností, a proto byly vhodné spíše pro koncertní sál než pro liturgii. Sekvence *Dies irae* svým obsahem lákala také k překladu, na který by se dala zpívat píseň. Vlastní melodii na přebásněné *Dies irae* najdeme i u našeho Adama Michny v České mariánské muzice z roku 1647 jako č. 57 s textem *Den, hněvu den.*

Jiří Sehnal

Malé ohlédnutí za legendou českých varhaníků – Otto Novákem

V úterý 12. listopadu 2013 odešel na věčnost emeritní varhaník svatovítské katedrály, člen papežské instituce *Consociatio Internationalis Musicae Sacrae* a člen *Společnosti pro duchovní hudbu,* Otto Novák. Narodil se 2. března 1930

v Podolí na Praze 4. Nejprve se vzdělával na reálném gymnasiu v Křemencově ulici v Praze (1949). Po dvou semestrech na teologické fakultě Univerzity Karlovy (1949-1950) byl odvelen na půl roku k Pomocným technickým praporům na Slovensko (Komárno, Hajníky u Zvolena). Následně studoval na pražské konzervatoři hru na varhany u Josefa Kubáně (1951-1955), dále akordeon a zobcovou flétnu na oddělení lidových nástrojů téže školy (1955-1957). Působil jako regenschori farního kostela sv. Václava v Praze-Nuslích (1952-1978), jako varhaník krematorií v Motole (1956-1968) a ve Strašnicích (1968-2012), varhaník sboru baziliky sv. Jakuba v Praze 1 (1951-2012), varhaník sboru baziliky Nanebevzetí Panny Marie na Strahově (1992-2012) a varhaník katedrály sv. Víta (1961-1994), kde hrál neoficiálně od roku 1951. V penzi hrával také v kostele Nejsvětější Trojice v Praze – Podskalí a v kostele sv. Ignáce z Loyoly.

Z titulu dómského varhaníka katedrály sv. Víta vyplynula řada významných událostí. Hrál například při jmenování biskupa Františka Tomáška kardinálem a pražským arcibiskupem, při pražských oslavách kanonizace sv. Anežky Přemyslovny, při třech návštěvách papeže Jana Pavla II. v Praze, při pohřbu Františka Tomáška, při slavnostní mši papežského legáta kardinála Joachima Meisnera k 600. výročí umučení sv. Jana Nepomuckého, při inauguracích prezidenta Václava Havla v katedrále… Musel také hrát při státních návštěvách pro někdejší českou národní radu (v 60. a 70. letech), když delegace navštěvovaly katedrálu sv. Víta.

Od konce padesátých let odehrál stovky koncertů, a to jednak samostatných varhanních (všech pět koncertů F. X. Brixiho, koncerty K. B. Kopřivy, J. I. Linka), ale více jako doprovázeč sólistů (pěvců, instrumentalistů) nebo sborů. Nejvíc koncertů měl se *Svatojakubským sborem* (*Cantores Pragenses*), se kterým podnikl řadu zahraničních zájezdů (Itálie, Rakousko, Německo, Francie, Polsko). Podílel se na premiéře děl českých autorů, např. Josefa Bohuslava Foerstera (*Missa in honorem Beatissimae Virginis Mariae*, op. 185, Praha - katedrála sv. Víta, 24. listopadu 1986), Jana Hanuše (*V. mše „Ut omnes unum sint"*, op. 60, Praha – bazilika sv. Jakuba, 4. února 1968; kantáta *Matka chudých*, op. 113, Praha – bazilika sv. Jakuba, 22. května 1988, interpretována také v Římě v rámci oslav svatořečení 12. listopadu 1989. Hrál při papežské mši v bazilice sv. Petra ve Vatikánu při svatořečení sv. Anežky Přemyslovny (12. listopadu 1989) a následující den v aule při audienci českých poutníků u papeže. Koncertoval na největších chrámových varhanách v Evropě – v dómu v německém Pasově (1993). Provedl též novodobé premiéry některých děl starých českých mistrů, např. varhanní Koncerty C dur a D dur č. 2 Františka Xavera Brixiho. K výčtu jeho činnosti patří spolupráce s Národním divadlem, nahrávky pro televizi (seriál F. L. Věk, Dvořákovy Biblické písně s Eduardem Hakenem, Credo Josefa Hercla, film o Jakubu Janu Rybovi), pro rozhlas (pražské

a plzeňské studio). Podílel se na realizaci dvaceti hudebních nosičů. Dlouhá léta spolupracoval též s Karlovarským symfonickým orchestrem. Účinkoval při Setkání chrámových sborů.

V 2. polovině osmdesátých let byl jmenován členem Consociatio Internationalis Musicae Sacrae (= Mezinárodní sdružení pro liturgickou hudbu) se sídlem v Římě. Stál u zrodu Společnosti pro duchovní hudbu v Praze, kde působil jako člen výboru. Spolupracoval na tvorbě zpěvníku *Mešní zpěvy* (Vatikán, 1989), působil i při opravách a rekonstrukcích varhan (poradenství, kolaudační činnost).

Poslední rozloučení s Otto Novákem se konalo v sobotu 23. listopadu 2013 ve zcela zaplněné strahovské bazilice Nanebevzetí Panny Marie v Praze. Za řízení ředitele kůru Vladimíra Roubala bylo provedeno Mozartovo *Requiem* (KV 626) pro sóla, sbor, orchestr a varhany.

Varhanická obec v Otto Novákovi ztratila vynikajícího liturgického varhaníka, doprovázeče, improvizátora a znalce chorálu.

Requiescat in pace.

Karol Frydrych

Vaše ohlasy na únorové číslo Zpravodaje MS

Zasílám pěkný pozdrav z daleké Plzně spolu s poděkováním za Váš zpravodaj a především přílohy. I když Brno je pro mne poměrně dost vzdálené a asi Vás osobně nikdy nepoznám, hřeje mne Vaše činnost, jsem totiž také varhanice „amatér“, ale možná už „profesionální amatér“, jak to nazval jednou jeden kněz, při jehož bohoslužbě jsem také hrála. Doprovázím bohoslužby už 62 let a jsem vděčná, že Bůh mojí službu "bere".

A. S. (e-mail z 26. 2. 2014)

***

Mnohokráte děkuji, mnoho písní od vás již zpíváme na kůru v našem hořelickém kostele v Rudné, Praha-západ.

Vše vytištěno, namnoženo a rozdáno na kůru, Pán Bůh zaplať.

K. L. (e-maily z 26. a 28. 2. 2014)

***

Dobrý den, velice Vám děkuji za zaslání nového čísla a not. Těším se moc a poskytnu je našemu malému sboru.

Hodně úspěchů Vám přeje

J. D. ze Šumavy (e-mail 1. 3. 2014)

***

Děkuji za notové přílohy, jsou pro nás na venkově cenné, nemáme moc možností sehnat kvalitní skladby pro sbor.

Přeji vše dobré.

D. P. (e-mail z 2. 3. 2014)

***

Budeme vděční za další ohlasy (kladné i záporné) na náš Zpravodaj.

Redakce

Informace – Nabídky – Pozvání

Letošní **zájezd za varhanami** se uskuteční v sobotu 31. května 2014. Plánovaný odjezd v 9.00 od kostela na Křenové.

Na programu jsou dvoje varhany. První v kostele Nalezení sv. Kříže v **Doubravníku**. Jde o mimořádně dobře dochovaný historický nástroj II/18 od brněnského varhanáře Jana Výmoly z roku 1760, který byl v posledních letech nákladem několika milionů restaurován. Až na jeden rejstřík jsou všechny hlasy v těchto varhanách původní. Druhé varhany jsou novým nástrojem firmy VARFI v **Ostrově nad Oslavou**. Oboje varhany Vám budou předvedeny s odborným výkladem a budete mít příležitost si na ně zahrát.

Cena zájezdu bude záviset na počtu účastníků zájezdu. Plánujeme též společný oběd někde na trase, který si bude každý hradit sám. Kvůli objednání autobusu a stanovení ceny za dopravu potřebujeme, aby se zájemci závazně přihlásili v kanceláři Musica sacra nejpozději do 30. 4. 2014. Nezapomeňte nahlásit, zda máte též zájem o společný oběd.

***

Regionální Sborování (nesoutěžní přehlídka chrámových sborů dospělých) se v letošním roce uskuteční v těchto lokalitách:

Znojmo 18. 5. 2014 odpoledne
(kontaktní osoba: Willi Türk; williturk@seznam.cz)

Šaratice (region Slavkovsko) 24. 5. 2014 dopoledne
(kontaktní osoba: Karol Frydrych; karol.frydrych@seznam.cz)

Jimramov 25. 5. 2014 odpoledne
(kontaktní osoba: Antonín Bradáč; ant.bradac@centrum.cz)

Brno 7. 6. 2014 odpoledne
(kontaktní osoba: Petr Kolař; varhanik007@seznam.cz)

***

Kvalifikační zkoušky (D, C1, C2, resp. vyšší) se konají dne 2. června 2014 v Brně. Zájemci se mohou přihlásit do 12. května 2014 v naší kanceláři.

***

Letošní škola duchovní hudby **CONVIVIUM 2014** se uskuteční 16. – 24. srpna 2014 v želivském klášteře. Bližší informace naleznete na www.convivium.cz /2014/.

***

Prosíme **čtenáře tištěné verze Zpravodaje MS**, aby zvážili, zda je nutné, aby Zpravodaj dostávali i nadále v „papírové“ podobě. Z důvodu **snahy o snížení**

nákladů na tisk a rozesílání Zpravodaje uvítáme každého, komu bude stačit pouze e-mailová podoba Zpravodaje. Děkujeme za pochopení!

***

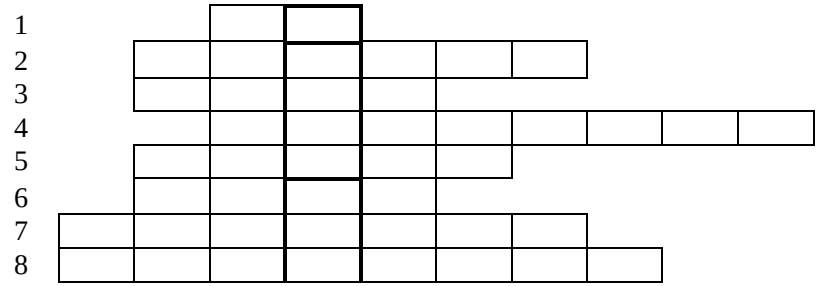
Uzávěrka dalšího čísla je 31. května 2014. Budeme rádi, když nám pošlete své příspěvky. Díky!

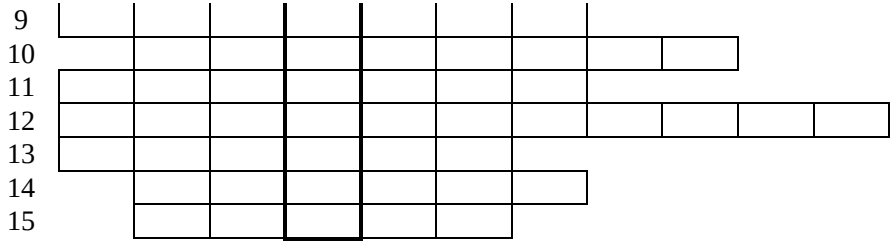
***

Adresa vydavatele: MUSICA SACRA, Smetanova 14, 602 00 Brno
Tel.: 549 251 008, e-mail: musicasacra@musicasacra.cz
http://www.musicasacra.cz
Návštěvní dny:
pondělí: 9.15 – 12 hod.
středa: 9.15 – 12, 13 – 16 hod.
pátek: 9.15 – 12 hod.
Bankovní spojení: ČSOB – Poštovní spořitelna, č. účtu: 154525774/0300
Registrace Zpravodaje Musica sacra: MK ČR E 19603

Křížovka

Řešení tajenky z minulého čísla SCHOLA CANTORUM: 1. Césura, 2. Archi, 3. Dvořák, 4. Zelená, 5. Blažej, 6. OJC, 7. Oratorium, 8. Monika, 9. Septima, 10. Černohorský, 11. Kléros, 12. Zásuvková, 13. Hromnice. Správnou tajenku nám zaslalo sedm luštitelů: E. Procházková, D. Pištěková, J. Lindr, J. Zerzánková, M. Šobáňová, J. Hubert a A. Kotápišová. Odměnu zasíláme paní Jindře Zerzánkové. Tajenku tohoto čísla nám zašlete do 31. 5. 2014.

1. Bývalé označení letopočtu.
2. Italsky *chorál*.
3. 2x snížený tón *A*.
4. Velikonoční chvalozpěv: „*Zajásejte již, zástupy andělů v nebi!...*“
5. Poslední písmeno řecké abecedy.
6. Lidský zvuk vytvářený hlasivkami.
7. Liturgická barva doby postní.
8. Interval vystavěný na ambitu tří celých tónů - zvětšená kvarta.
9. Znamenání popelem.
10. Nejvyšší hodnostář katolické církve jmenovaný papežem.
11. Guillaume de Machaut je představitelem hudební epochy (1320-1430)…
12. Rodiště Antonína Dvořáka.
13. Označení pro šestou a zároveň poslední neděli doby postní.
14. Oslovovat třetí osobou množného čísla.
15. Řecky *zákon*.

Karol Frydrych